

JUSTITSMINISTERIET

Civilafdelingen

Dato: 29. oktober 2015
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Christian Fuglsang
Sagsnr.: 2015-706-0029
Dok.: 1769212

Justitsministeriets bidrag til Erhvervs- og Vækstministeriets forslag til lov om ændring af selskabsloven, lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, lov om erhvervsdrivende fonde og forskellige andre love (Gennemførelse af skattelyaftale vedrørende registrering af reelle ejere)

[...]

§ X

I lov om fonde og visse foreninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012, som ændret ved § 3 i lov nr. 634 af 12. juni 2012, § 3 i lov nr. 639 af 12. juni 2013 og lov nr. 734 af 25. juni 2014, foretages følgende ændringer:

1. Som *fodnote* til lovens titel indsættes:

»1) Loven indeholder bestemmelser, der gennemfører dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF, EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 73.«

2. I § 1, stk. 4, nr. 5, ændres: »§ 1, stk. 4 og 5,« til: »§ 3«.

3. I § 1, stk. 6, 2. pkt., indsættes efter »Bestemmelserne i«: »§§ 4 og 5,«.

4. I § 1 indsættes som stk. 8:

»Stk. 8. Reglerne i §§ 4 og 5 gælder også for fonde, som falder uden for lovens område efter stk. 4, nr. 1, 2, 3, 6 eller 7, eller som er undtaget fra loven i medfør af stk. 5.«

5. Efter kapitel 2 indsættes:

»Kapitel 3.

Registrering af reelle ejere

§ 4. Fonden skal indhente oplysninger om fondens reelle ejere, jf. § 5, herunder oplysninger om de reelle ejeres beføjelser.

Stk. 2. Fonden skal registrere oplysninger, jf. stk. 1, i Erhvervsstyrelsens it-system hurtigst muligt efter, at fonden er blevet bekendt med, at en person er blevet reel ejer eller ikke længere er reel ejer. Fonden skal opbevare oplysninger om dens reelle ejere i mindst 5 år efter det reelle ejerskabs ophør. Fonden skal endvidere opbevare oplysninger om forsøg på identifikation af reelle ejere i mindst 5 år efter gennemførelsen af identifikationsforsøget.

Stk. 3. Fonden skal på anmodning give oplysninger om fondens reelle ejere, herunder om fondens forsøg på at identificere dens reelle ejere, til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Fonden skal endvidere på anmodning give de nævnte oplysninger til andre offentlige myndigheder, når disse myndigheder vurderer, at oplysningerne er nødvendige for deres varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler om registrering og offentliggørelse af oplysninger, jf. stk. 1, i Erhvervsstyrelsens it-system, herunder hvilke oplysninger fonden selv kan eller skal registrere i styrelsens it-system.

§ 5. Som reel ejer af en fond anses den eller de fysiske personer, der kontrollerer fonden, eller den eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller en aktivitet gennemføres, herunder mindst

- 1) fondens ledelse og
- 2) særligt begunstigede personer eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af fondens aktiviteter, endnu ikke kendes af fonden, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse fonden er oprettet eller fungerer.«

6. I § 43, stk. 1, indsættes efter »Overtrædelse af«: »§ 4, stk. 2 og 3,«.

7. Efter § 51 indsættes:

»§ 52. Foreningen skal indhente oplysninger om foreningens reelle ejere, jf. § 52 a, herunder oplysninger om de reelle ejeres beføjelser.

Stk. 2. Foreningen skal registrere oplysninger, jf. stk. 1, i Erhvervsstyrelsens it-system hurtigst muligt efter, at foreningen er blevet bekendt med, at en person er blevet reel ejer eller ikke længere er reel ejer. Foreningen skal opbevare oplysninger om dens reelle ejere i mindst 5 år efter det reelle ejerskabs ophør. Foreningen skal endvidere opbevare oplysninger om forsøg på identifikation af reelle ejere i mindst 5 år efter gennemførelsen af identifikationsforsøget.

Stk. 3. Foreningen skal på anmodning give oplysninger om foreningens reelle ejere, herunder om foreningens forsøg på at identificere dens reelle ejere, til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Foreningen skal endvidere på anmodning give de nævnte oplysninger til andre offentlige myndigheder, når disse myndigheder vurderer, at oplysningerne er nødvendige for deres varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Stk. 4. Erhvervsstyrelsen fastsætter nærmere regler om registrering og offentliggørelse af oplysninger, jf. stk. 1, i Erhvervsstyrelsens it-system, herunder hvilke oplysninger foreningen selv kan eller skal registrere i styrelsens it-system.

§ 52 a. Som reel ejer af en forening anses den eller de fysiske personer, der kontrollerer foreningen eller den eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller en aktivitet gennemføres, herunder mindst

- 1) foreningens stifter,
- 2) foreningens ledelse og
- 3) særligt begunstigede personer eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af foreningens aktiviteter, endnu ikke kendes af foreningen, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse foreningen er oprettet eller fungerer.«

8. I § 54 ændres: »og § 49, stk. 2,« til: »§ 49, stk. 2, og § 52, stk. 2 og 3,«.

[...]

2.X. Indførelse af regler om registrering af reelle ejere i lov om fonde og visse foreninger

2.X.1. Gældende ret

2.X.1.1. Lov om fonde og visse foreninger, jf. lovbekendtgørelse nr. 938 af 20. september 2012, som senest ændret ved lov nr. 734 af 25. juni 2014 (fondsloven), gælder for fonde, legater, stiftelser og andre selvejende institutioner (fonde), jf. lovens § 1, stk. 1, samt visse foreninger, jf. nærmere nedenfor under pkt. 2.X.1.2. Fondsloven omfatter alene ikke-erhvervsdrivende fonde, jf. lovens § 1, stk. 4, nr. 4 og 5.

Det følger af lovens § 1, stk. 2, at en fond er en juridisk person, som besidder en formue, der er uigenkaldeligt udskilt fra stifterens formue til varetægelse af et eller flere i vedtægten bestemte formål, som skal kunne efterleves i en længere årrække, hvor rådighedsbeføjelserne over fonden tilkommer en i forhold til stifter selvstændig ledelse, og hvor ingen fysisk eller juridisk person ud over fonden har ejendomsretten til fondens formue. En fond er således kendetegnet ved at være en selvejende institution, der ikke som sådan har en ejergruppe.

For ikke-erhvervsdrivende fonde, hvis aktiver udgør 1 mio. kr. eller derover, fastsætter fondsloven bl.a. regler om vedtægter, kapital, ledelse, årsregnskab og revision, samt uddeling og overskudsanvendelse. For så vidt angår ikke-erhvervsdrivende fonde, hvis aktiver udgør mindre end 1 mio. kr., finder alene visse bestemmelser om vedtægter og om, at fondens aktiver og egenkapital skal stå i rimeligt forhold til formålet, anvendelse, jf. fondslovens § 1, stk. 6.

Fondslovens § 1, stk. 4, nr. 1-7, undtager herudover en række fonde og selvejende institutioner fra lovens anvendelsesområde. Således undtages ifølge bestemmelsen fonde, som er oprettet ved eller i henhold til lov eller ved mellemfolkelig overenskomst mellem Danmark og en anden stat, og som er undergivet tilsyn af en af staterne (nr. 1), fonde, med hvilke en kommune eller region har indgået aftale til opfyldelse af kommunens eller regionens forpligtelser i henhold til lov om social service, såfremt fonden ikke varetager andre opgaver (nr. 2), og folkekirkens selvejende institutioner, trossamfund og godkendte uddannelsesinstitutioner, såfremt fonden ikke ud over sit hovedformål varetager andre opgaver (nr. 3). Herudover undtages fonde, der er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde (nr. 4) og fonde, der i medfør af § 1, stk. 4 og 5 (nu § 3), i lov om erhvervsdrivende fonde ikke er omfattet af nævnte lov (nr. 5). Endelig undtages selvejende institutioner, der som vilkår for godkendelse eller tilskud fra det offentlige er undergivet tilsyn og økonomisk kontrol af en offentlig myndighed efter anden lovgivning eller bestemmelser udstedt i henhold til anden

lovgivning (nr. 6) og selvejende institutioner, hvis drift overvejende dækkes af statslige eller kommunale midler, og som er undergivet tilsyn af det offentlige, hvis det i institutionens vedtægt er fastsat, at det offentlige træffer bestemmelse om anvendelse af institutionens midler i tilfælde af dens opløsning (nr. 7).

Herudover fremgår det af fondslovens § 1, stk. 5, at Civilstyrelsen kan beslutte, at fonde, som i øvrigt er undergivet et vist statsligt, regionalt eller kommunalt tilsyn, kan undtages helt eller delvist fra lovens anvendelsesområde. Det vil almindeligvis dreje sig om fonde, som er så atypiske, at de ikke bør reguleres i fondsloven, men som fortsat skal være undergivet tilsyn og kontrol.

Der findes ikke i dag regler om registrering af fonde og selvejende institutioner, der er omfattet af fondsloven, herunder om registrering af personer, der har en bestemmende indflydelse i fonden, eller som er særligt begunstiget af fonden.

2.X.1.2. Fondsloven indeholder endvidere regler om visse foreninger. Lovens kapitel 13 finder således anvendelse på arbejdsgiverforeninger, fagforeninger og andre faglige sammenkomster, der har til hovedformål at varetage de økonomiske konsekvenser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne hører til. Herudover finder kapitlet anvendelse på foreninger, hvis midler hovedsagelig består af bidrag fra de førnævnte foreninger, såfremt foreningen har som et formål at varetage de økonomiske interesser for den erhvervsgruppe, som medlemmerne hører til, jf. fondslovens § 2, stk. 1. Fondsloven omfatter dog ikke foreninger, hvis aktiver ikke overstiger 250.000 kr., jf. fondslovens § 2, stk. 2.

Om baggrunden for at indsætte regler om visse foreninger i fondsloven fremgår af fondslovens forarbejder, jf. Folketingstidende 1983-84, Tillæg A, sp. 3101-3102, at kun et ubetydeligt antal af arbejdsmarkedets konfliktfonde var blevet anmeldt til registrering i forbindelse med fondsregistreringen som følge af, at disse fondsdannelser var organiserede som foreninger eller dele heraf. De pågældende foreninger blev derfor omfattet af et kapitel i fondsloven bl.a. med henblik på ikke at stille disse fondsdannelser væsentligt anderledes end de øvrige fonde, som er omfattet af fondsloven.

Fondslovens kapitel 13 indeholder nærmere regler om vedtægter, ledelse, pligt til at afgive årsregnskab, revision mv.

Der findes ikke i dag regler om registrering af foreninger, der er omfattet af fondslovens kapitel 13, herunder om registrering af personer, der har en bestemmende indflydelse i foreningen.

2.X.2. Justitsministeriets overvejelser

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF (herefter 4. hvidvaskdirektiv eller direktivet) fastsætter regler, der har til formål at forebygge anvendelsen af finansielle systemer i EU-landene til hvidvask og terrorfinansiering. Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 14, at nøjagtige og opdaterede oplysninger om den reelle ejer af en juridisk enhed omfattet af direktivet er af afgørende betydning for at kunne spore kriminelle, som ellers kan skjule deres identitet bag selskabsstrukturer.

Ifølge definitionsbestemmelsen i direktivets artikel 3, stk. 6, litra c, skal reelle ejere af fonde forstås på samme måde som reelle ejere af såkaldte trustere, der er nærmere beskrevet i direktivets artikel 3, stk. 6, litra b. Det fremgår heraf, at reelle ejere er stifteren, forvalteren og protektoren, hvis der findes en sådan. Herudover anses begunstigede eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af det juridiske arrangement eller den juridiske enhed, endnu ikke kendes, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse det juridiske arrangement eller den juridiske enhed er oprettet eller fungerer, som reelle ejere. Endelig anses enhver anden fysisk person, der i sidste ende udøver kontrol gennem direkte eller indirekte ejerskab eller ved hjælp af andre midler, som værende reel ejer.

Som anført i lovforslagets pkt. 2.1.1 [jf. det lovforslag, som Erhvervs- og Vækstministeriet udsendte i høring den 20. oktober 2015], fremgår det af direktivets artikel 30, stk. 1, at medlemsstaterne skal sikre, at selskaber og andre juridiske enheder på deres område pålægges at indhente og opbevare oplysninger om deres reelle ejere. Direktivets artikel 30, stk. 2, pålægger medlemsstaterne at sikre, at kompetente myndigheder og finansielle efterretningstjenester kan få rettidig adgang til oplysningerne. Herudover fastsætter direktivets artikel 30, stk. 3, at disse oplysninger skal opbevares i et centralt register. Medlemsstaterne skal endvidere sikre, at oplysningerne er tilgængelige for kompetente myndigheder, forpligtede enheder inden for

rammerne af de i direktivet fastsatte kundekendingsprocedurer og for personer og organisationer, der kan godtgøre at have en legitim interesse heri.

Det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 22, at risikoen for hvidvask af penge og finansiering af terrorisme ikke er ens i alle tilfælde, og at der derfor bør anvendes en holistisk risikobaseret tilgang. Det fremgår endvidere af præambelbetragtning nr. 27, at der ved anvendelsen af direktivet skal tages hensyn til de kendetegn og behov, der gør sig gældende for mindre, forpligtede enheder, som falder ind under direktivet, og sikres en passende behandling i forhold til deres særlige behov.

Justitsministeriet har på denne baggrund overvejet, i hvilket omfang ikke-erhvervsdrivende fonde og de af fondsloven omfattede foreninger er omfattet af forpligtelsen til at registrere reelle ejere, jf. 4. hvidvaskdirektivs artikel 30.

2.X.2.1. Det må på baggrund af hvidvaskdirektivets artikel 30, stk. 1, sammenholdt med direktivets artikel 3, stk. 6, litra c, lægges til grund, at registreringspligten i direktivets artikel 30 også omfatter fonde. Det bemærkes i den forbindelse, at det fremgår af direktivets præambelbetragtning nr. 12, at medlemsstaterne med henblik på at sikre effektiv gennemsigtighed skal sørge for, at det bredest mulige spektrum af juridiske enheder, der er stiftet eller oprettet af en hvilken som helst mekanisme på deres område, er omfattet af pligten til at registrere reelle ejere.

Det er på denne baggrund Justitsministeriets vurdering, at ikke-erhvervsdrivende fonde, der er omfattet af fondsloven, herunder fonde, hvis aktiver udgør mindre end 1 mio. kr., er omfattet af 4. hvidvaskdirektivs regler om registrering af fondens reelle ejere til et centralt register, selvom sådanne fonde er kendetegnet ved at være selvejende institutioner, der ikke som sådan har en ejergruppe.

Tilsvarende gælder efter Justitsministeriets opfattelse i forhold til de fonde og selvejende institutioner, der er undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 4, nr. 1-3 og nr. 6-7, og de fonde, som efter Civilstyrelsens beslutning er undtaget helt eller delvist fra fondslovens anvendelsesområde, jf. lovens § 1, stk. 5.

Det bemærkes, at efter fondslovens § 1, stk. 4, nr. 4 og 5, undtages fonde, der er omfattet af lov om erhvervsdrivende fonde, eller som specifikt er

undtaget fra nævnte lov, fra fondslovens anvendelsesområde. Registreringspligten for disse fonde vil blive reguleret af de foreslåede bestemmelser i § 3, stk. 3, og § 21 a i lov om erhvervsdrivende fonde, jf. lovforslagets § 3, nr. 2 og 4.

2.X.2.2. De foreninger, der er omfattet af fondslovens kapitel 13, har typisk væsentlige lighedstræk med de fonde, som er omfattet af fondsloven, med den forskel at de er organiseret som foreninger frem for som fonde. Fondsloven indeholder således regler, der i vidt omfang stiller disse foreninger på samme måde som de fonde, der er omfattet af fondsloven, herunder i forhold til oprettelse, drift og årsregnskabspligt.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at de foreninger, som er omfattet af fondsloven, må anses som omfattet af forpligtelsen til at registrere oplysninger om reelle ejere til et centralt register.

2.X.3. Den foreslåede ordning

Med henblik på at gennemføre artikel 30, stk. 1-3, i 4. hvidvaskdirektiv for så vidt angår juridiske enheder omfattet af fondsloven, herunder de fonde, der kun er omfattet af visse af fondslovens bestemmelser, jf. lovens § 1, stk. 6, samt de fonde og selvejende institutioner, der er helt eller delvist undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 4, nr. 1-3 og nr. 6-7, eller § 1, stk. 5, foreslås det, at der indsættes en bestemmelse i fondslovens § 4 om registrering af reelle ejere i Erhvervsstyrelsens register. En tilsvarende regel foreslås fastsat for de foreninger, der er omfattet af fondsloven, jf. den foreslåede bestemmelse i fondslovens § 52. Det bemærkes, at en tilsvarende bestemmelse ligeledes foreslås gennemført for så vidt angår erhvervsdrivende fonde, jf. herved lovforslagets § 3, nr. 4.

De foreslåede bestemmelser vil indebære, at ikke-erhvervsdrivende fonde og de foreninger, der er omfattet af fondslovens § 2, omfattes af pligten til at registrere oplysninger i det register over reelle ejere i danske selskaber, som udvikles af Erhvervsstyrelsen. Registeret har efter direktivet til formål at sikre nøjagtige og opdaterede oplysninger om de reelle ejere af sådanne fonde og foreninger til brug for at kunne spore kriminelle, som ellers kan skjule deres identitet bag selskabsstrukturer.

Det foreslås endvidere, at der i fondslovens § 5 og § 52 a indsættes bestemmelser, der definerer, hvad der skal forstås ved reelle ejere af henholdsvis fonde og foreninger omfattet af fondsloven.

Den foreslåede bestemmelse i § 5 fastslår således, at reelle ejere af fonde udgøres af den eller de fysiske personer, der kontrollerer fonden eller den, eller de fysiske personer, på hvis vegne en transaktion eller en aktivitet gennemføres, herunder fondens ledelse – dvs. bestyrelses- og eventuelle direktionsmedlemmer – særligt begunstigede personer og andre personer, i hvis hovedinteresse fonden er oprettet eller fungerer. En tilsvarende bestemmelse foreslås indført for så vidt angår erhvervsdrivende fonde, jf. herved lovforslagets § 3, nr. 4.

Den foreslåede bestemmelse i § 52 a fastslår, at reelle ejere i de omfattede foreninger er den eller de fysiske personer, der ejer eller kontrollerer foreningen, eller på hvis vegne en transaktion eller aktivitet gennemføres, herunder foreningens stifter, ledelse, begunstigede og personer, i hvis hovedinteresse foreningen er oprettet eller fungerer.

De foreslåede bestemmelser i §§ 5 og 52 a gennemfører definitionen af reelle ejere i artikel 3, stk. 6, litra c, i 4. hvidvaskdirektiv.

I overensstemmelse med den foreslåede regulering for så vidt angår erhvervsdrivende fonde foreslås der indsat straffestemmelser, der giver mulighed for at pålægge de omfattede fonde og foreninger bøder for manglende overholdelse af pligten til at registrere oplysninger om deres reelle ejere til Erhvervsstyrelsens it-system eller af pligten til efter anmodning at give disse oplysninger samt oplysninger om fondens eller foreningens forsøg på at identificere dens reelle ejere til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, til Civilstyrelsen eller til andre offentlige myndigheder i forbindelse med varetagelsen af myndighedernes tilsyns- eller kontrolopgaver.

Der henvises til lovforslagets § X, nr. 3-8, og bemærkningerne hertil.

Herunder har Justitsministeriet fundet anledning til at foretage en enkelt teknisk justering af fondslovens § 1, stk. 4, nr. 5. Der henvises herom til lovforslagets § X, nr. 2, og bemærkningerne hertil.

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § X

(Lov om fonde og visse foreninger)

Til nr. 1

De ændringer af fondsloven, der foreslås i dette lovforslag, er bl.a. nødvendiggjort som følge af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015 om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF (herefter 4. hvidvaskdirektiv eller direktivet).

Det foreslås derfor, at der indsættes en EU-note i fondsloven, som henviser til ”dele af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2015/849 af 20. maj 2015, EU-Tidende 2015, nr. L 141, side 73, om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvask af penge eller finansiering af terrorisme, om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 648/2012 og om ophævelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2005/60/EF samt Kommissionens direktiv 2006/70/EF”, som delvist implementeres i dansk ret ved lovforslaget.

Til nr. 2

Det fremgår af § 1, stk. 4, nr. 5, i fondsloven, at loven ikke omfatter fonde, der i medfør af § 1, stk. 4 og 5, i lov om erhvervsdrivende fonde ikke er omfattet af denne lov.

Ved lov nr. 712 af 25. juni 2014 blev lov om erhvervsdrivende fonde erstattet af en ny hovedlov, hvori § 1, stk. 4 og 5, med visse justeringer blev flyttet til § 3.

Det foreslås på den baggrund, at § 1, stk. 4, nr. 5, i fondsloven justeres, således at den fremover henviser til § 3 i lov om erhvervsdrivende fonde. Den foreslåede ændring er alene af redaktionel karakter.

Til nr. 3

Ikke-erhvervsdrivende fonde, der har aktiver for under 1 mio. kr., og som således kun er omfattet af visse af fondslovens bestemmelser, jf. fondslovens § 1, stk. 6, er omfattet af forpligtelsen i 4. hvidvaskdirektiv til at registrere oplysninger om reelle ejere til et centralt register.

Det foreslås derfor, at fondslovens § 1, stk. 6, ændres, således at den angiver, at de foreslåede bestemmelser i fondslovens §§ 4 og 5 (lovforslagets § X, nr. 5), finder anvendelse for fonde, der har aktiver for under 1 mio. kr.

Den foreslåede bestemmelse indebærer, at disse fonde skal have kendskab til og registrere reelle ejere i det register over reelle ejere, som udvikles af Erhvervsstyrelsen. Endvidere skal fondene på anmodning give oplysninger om deres reelle ejere samt om fondenes forsøg på at identificere dens reelle ejere til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og til andre offentlige myndigheder, hvis disse myndigheder vurderer, at oplysningerne er nødvendige for deres varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.X.2.1 og 2.X.3 samt til lovforslagets § X, nr. 5 og bemærkningerne her til.

Til nr. 4

Som følge af 4. hvidvaskdirektiv, skal juridiske enheder, herunder fonde, have kendskab til deres reelle ejere og disse reelle ejeres rettigheder.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes et nyt stk. 8 i fondslovens § 1, der præciserer, at de foreslåede bestemmelser i fondslovens §§ 4 og 5 (lovforslagets § X, nr. 5) om registrering af reelle ejere også skal finde anvendelse på de fonde og øvrige selvejende institutioner, der er undtaget fra fondsloven i medfør af lovens § 1, stk. 4, nr. 1, 2, 3, 6 eller 7, selvom fondsloven i øvrigt ikke finder anvendelse på disse fonde og øvrige selvejende institutioner.

Den foreslåede bestemmelse indebærer i sammenhæng med lovforslagets § X, nr. 5, at disse fonde og øvrige selvejende institutioner skal have kendskab til og registrere reelle ejere i det register over reelle ejere, som udvikles af Erhvervsstyrelsen. Endvidere skal fondene og de øvrige selvejende institutioner på anmodning give oplysninger om deres reelle ejere samt om fondenes forsøg på at identificere dens reelle ejere til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og til andre offentlige myndigheder i forbindelse med myndighedens varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Der henvises i øvrigt til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.X.2.1 og 2.X.3 samt til lovforslagets § X, nr. 5 og bemærkningerne her- til.

Til nr. 5

Det foreslås, at der indsættes et nyt kapitel 3 i fondsloven om registrering og definition af reelle ejere.

Den foreslåede bestemmelse i fondslovens § 4 fastsætter de nærmere reg- ler om indhentelse af oplysninger om reelle ejere samt registrering heraf i Erhvervsstyrelsens it-system.

I fondslovens § 4, *stk. 1*, foreslås det, at fonde skal indhente oplysninger om deres reelle ejere, herunder de reelle ejeres beføjelser.

Oplysninger om fondens reelle ejere omfatter bl.a. de reelle ejeres fulde navn, fødselsdato, nationalitet og bopælsland. Endvidere skal fonden have kendskab til de reelle ejeres beføjelser i forhold til fonden, herunder arten og omfanget heraf.

Det foreslås som *stk. 2*, at oplysningerne om fondenes reelle ejere skal re- gistreres hurtigst muligt efter, at den pågældende person er blevet reel ejer eller ikke længere er reel ejer. Bestemmelsen lader det være op til en kon- kret vurdering, hvor længe fonden kan vente med at registrere oplysnin- gerne fra det tidspunkt, hvor fonden får kendskab til oplysningerne. Det må dog lægges til grund, at fonden ikke uden særlig anerkendelsesværdig grund kan vente flere dage med at foretage registreringen af dens reelle ejere. En tilsvarende regel foreslås fastsat for så vidt angår de erhvervsdri- vende fonde, jf. lovforslagets § 3, nr. 4.

Med henblik på, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og andre relevante offentlige myndigheder altid har adgang til mest mulig information om fondenes reelle ejerskab, foreslås det, at fon- den skal opbevare oplysninger om dens reelle ejere i mindst 5 år efter det reelle ejerskabs ophør. Det foreslås endvidere, at fonden skal opbevare op- lysninger om forsøg på identifikation af reelle ejere i mindst 5 år efter gennemførelsen af identifikationsforsøget. Der forudsættes fastsat nærmere regler herom i den bekendtgørelse, som Erhvervsstyrelsen bemyndiges til at udstede i medfør af den foreslåede bestemmelse i fondslovens § 4, *stk. 4*. Det bemærkes, at forpligtelsen til at opbevare oplysninger om for-

søg på identifikation af reelle ejere samt kravet om, at disse oplysninger og oplysninger om reelle ejere skal opbevares i mindst 5 år, ikke følger direkte af direktivet. En sådan forpligtelse vurderes imidlertid at være en forudsætning for, at de kompetente myndigheder kan føre det fornødne tilsyn med, at de omfattede fonde mv. lever op til direktivets krav om registrering af reelle ejere, herunder gør de nødvendige bestræbelser for at identificere deres reelle ejere.

Med det foreslåede *stk. 3*, der gennemfører artikel 30, stk. 2, i 4. hvidvaskdirektiv, forpligtes de omfattede fonde til efter anmodning at give oplysninger om de reelle ejere, samt om udførte forsøg på at fremskaffe oplysninger om fondens reelle ejere til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet. Herudover skal oplysningerne gives til andre offentlige myndigheder, når de fremsætter anmodning herom i forbindelse med de pågældende myndigheders varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver. Dette gælder bl.a. Civilstyrelsen, der er fondsmyndighed for så vidt angår ikke-erhvervsdrivende fonde.

Denne del af bestemmelsen har primært til formål at sikre, at navnlig Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet til enhver tid har adgang til aktuelle og opdaterede oplysninger om fondens reelle ejere. Det forudsættes, at Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet og andre offentlige myndigheder alene vil indhente oplysninger direkte fra de omfattede fonde i det omfang, oplysningerne ikke i forvejen er tilgængelige i Erhvervsstyrelsens it-system.

Endelig foreslås det i *stk. 4*, at Erhvervsstyrelsen bemyndiges til at fastsætte nærmere regler om registrering og offentliggørelse af oplysninger i Erhvervsstyrelsens it-system i henhold til den foreslåede bestemmelse i *stk. 1*. For nærmere herom henvises til de almindelige bemærkninger i lovforslagets pkt. 2.1.3 og pkt. 2.2.3 [jf. det lovforslag, som Erhvervs- og Vækstministeriet udsendte i høring den 20. oktober 2015] samt lovforslagets § 3, nr. 4, og § 11, nr. 1, og bemærkningerne hertil.

Den foreslåede bestemmelse i fondslovens § 5 definerer, hvad der forstås ved reelle ejere af de af loven omfattede fonde. Bestemmelsen gennemfører artikel 3, stk. 6, litra c, jf. litra b, i 4. hvidvaskdirektiv.

Ikke-erhvervsdrivende fonde er selvejende og har således ingen ejere i traditionel forstand. En fonds reelle ejere må efter 4. hvidvaskdirektiv bl.a. forstås som de personer, der har kontrollerende indflydelse i fonden.

Det fastslås således i den foreslåede bestemmelse, at reelle ejere, som i medfør af direktivet skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system, udgøres af fondens ledelse – herunder bestyrelsesmedlemmer, direktionsmedlemmer udpeget i henhold til fondslovens § 11, stk. 3, og personer, der er ansat til at administrere fondens midler – samt fysiske personer, der er begunstigede af fonden (herunder navnlig større uddelingsmodtagere) eller, såfremt de enkeltpersoner, der nyder godt af fondens aktiviteter, endnu ikke kendes af fonden, den gruppe personer, i hvis hovedinteresse fonden er oprettet eller fungerer.

Særligt for så vidt angår personer, der er særligt begunstigede af fonden, bemærkes, at disse alene anses som reelle ejere, hvis de har ret til at modtage en ikke ubetydelig andel af den juridiske persons midler. Det afgøres efter en konkret og individuel vurdering, om en person er særligt begunstiget af fonden. Det må antages, at almindelige uddelingsmodtagere, der alene modtager én eller ganske få uddelinger af begrænset økonomisk værdi i forhold til fondens samlede aktivmasse, ikke skal registreres i Erhvervsstyrelsens it-system.

Det bemærkes, at en ikke-erhvervsdrivende fonds stifter ikke anses som reel ejer af fonden, idet en fonds stifter i dansk ret ikke kan have nogen former for ejerbeføjelser over fondens midler. Stifteren vil dog kunne betragtes som en reel ejer, hvis stifteren er medlem af fondens bestyrelse.

Væsentlige gavegivere, jf. fondslovens § 1, stk. 3, der ikke er medlemmer af fondens bestyrelse, betragtes heller ikke som reelle ejere af en ikke-erhvervsdrivende fond, idet væsentlige gavegivere sidestilles med fondens stifter. Væsentlige gaver og bidrag, der ydes i forbindelse med fondens stiftelse, vil i øvrigt skulle oplyses i fondens vedtægter, jf. fondslovens § 6, stk. 1, nr. 2.

Der henvises i øvrigt til pkt. 2.X.2 og 2.X.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Til nr. 6

Med henblik på at sikre en effektiv overholdelse af pligten til at registrere oplysninger om de ikke-erhvervsdrivende fondes reelle ejere i Erhvervsstyrelsens it-system, er det nødvendigt at kunne sanktionere de fonde, der

ikke overholder forpligtelsen til at registrere og opbevare oplysninger om deres reelle ejere, jf. den foreslåede bestemmelse i fondslovens § 4, stk. 2.

Det er ud fra tilsvarende betragtninger nødvendigt at kunne sanktionere de fonde, der på trods af de foreslåede regler ikke efter anmodning giver oplysninger om deres reelle ejerskab samt om forsøg på at identificere dens reelle ejere til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet eller til andre offentlige myndigheder, herunder Civilstyrelsen, når de pågældende myndigheder vurderer, at oplysningerne er nødvendige for deres varetagelse af tilsyns- eller kontrolopgaver.

Det foreslås derfor, at overtrædelse af den foreslåede forpligtelse i fondslovens § 4, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § X, nr. 5, kan straffes med bøde i medfør af fondslovens § 43.

Til nr. 7

De foreninger, der er omfattet af fondslovens kapitel 13, er også omfattet af forpligtelsen i 4. hvidvaskdirektiv til at registrere oplysninger om reelle ejere til et centralt register.

Det foreslås på denne baggrund, at der indsættes to nye bestemmelser som §§ 52 og 52 a i fondsloven, som fastsætter de nærmere regler herom. Bestemmelserne svarer i vidt omfang til de foreslåede bestemmelser i fondslovens §§ 4 og 5 (lovforslagets § X, nr. 5), der vedrører fonde. For nærmere om de foreslåede bestemmelsers indhold henvises der derfor til bemærkningerne til lovforslagets § X, nr. 5.

Reelle ejere af sådanne foreninger kan – foruden ledelsen – være andre medlemmer af foreningen, der har ejerbeføjelser i forhold til foreningen, herunder hvis medlemmets interesser varetages i særlig grad, eller hvis foreningen er oprettet eller fungerer i det pågældende medlems hovedinteresse.

I modsætning til den foreslåede bestemmelse i § 5 vedrørende fonde, vil foreningens stifter skulle anses som reel ejer og vil således være omfattet af registreringspligten i 4. hvidvaskdirektiv. Det skyldes, en stifter af en forening i modsætning til en stifter af en fond ikke vil være afskåret fra at have ejerbeføjelser over foreningens midler.

Til nr. 8

Det er ud fra samme betragtninger som nævnt i bemærkningerne til lovforslagets § X, nr. 6, nødvendigt at kunne sanktionere de foreninger, der ikke overholder deres forpligtelser i henhold til de foreslåede bestemmelser i fondslovens § 52, stk. 2 og 3.

På den baggrund foreslås § 54 affattet således, at også overtrædelse af de foreslåede bestemmelser i fondslovens § 52, stk. 2 og 3, jf. lovforslagets § X, nr. 6, kan straffes med bøde.